

**АКАДЕМИЯ ЗА МУЗИКАЛНО, ТАНЦОВО И ИЗОБРАЗТЕЛНО
ИЗКУСТВО „ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ”- ПЛОВДИВ**

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елица Петрова Луканова

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство

„ Проф. Асен Диамандиев“ - Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”, докторска програма
„Музика”

Докторант: Риолина Петкова Топалова,

докторант към катедра : „Хореография“, факултет „Музикален фолклор и хореография“
на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев”

**Тема: „Развитие на модерния танц в Америка и Европа. Сравнителен анализ на
установените техники“**

Научен ръководител: проф. д-р Даниела Дженева

1. Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали.

Становището е изготвено въз основа на Заповед № РД - 27- 082 от 24.06.2024 г. на Ректора на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив, относно утвърждаване състав на научно жури и представени от докторанта: заповед за зачисляване, заповед за отчисляване, дисертационен труд, автореферат, автобиография, справка за приносите на труда и три авторски публикации по темата.

Дисертационният труд е с обем от 175 страници. Състои се от пет глави, като в тях са включени увод, заключение, изводи, приноси, публикации по темата на дисертацията (3) и библиография използвани източници (45 тематични единици).

2. Кратки биографични данни за кандидата.

Биографичната справка на Риолина Топалова ни представя хронологично развитието на нейната личност в областта на танцовото изкуство в няколко направления – образование, педагогическа дейност, постижения (две персонални награди и единадесет отличия като педагог и художествен ръководител от национални и международни танцови форуми).

Голяма е художествено-творческата ѝ дейност. Представени са двадесет и шест произведения, в които тя е част от творческият екип, включващ утвърдени имена в музикално-танцовото изкуство, Риолина Топалова участва, като хореограф/режисьор/постановчик в осъществяването на спектаклите. Аз съм пряк свидетел и участник в целият професионален път на докторанта: от постъпването в Държавното хореографско училище/сега НУТИ/, след това в Софийска Опера и балет – отначало като артист-балерина, след това: помощник режисьор, инспектор на балета, хореограф, преподавател в АМТИИ - Пловдив и НУТИ- София и художествен ръководител на отдел „Класически танц“ в НУТИ. В периода 2011г. до момента, като преподавател- лектор в АМТИИ-Пловдив е подготвила и привлякла повече от 80 студента, повечето от които вече са магистри по „Балетна педагогика“ и „Балетна режисура“. Целият професионален път на Риолина Топалова доказва интереса ѝ към развитата тема на дисертационния труд.

2. Актуалност на тематиката.

С оглед на недостатъчно наличие на необходима литература по темата на български език това научно изследване представя една силна мотивация в докторанта да представи и продължи изследванията в тази посока. Така формулираната тема на дисертационния труд и ключовият компонент *„трансформациите на хореографското изкуство днес“* са актуални и интересни за хореографи, педагози, танцьори и изследователи в областта танцово изкуство.

Ясно формулираната задача *„да се проучат повече материали от различни източници, да се съпоставят, анализират и обобщят“*, която чрез използването на представените методи: описателен, аналитичен, сравнително-аналитичен способстват за обстойно проучване и постигане на задълбочени изводи.

3. Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели.

Ясно са изведени в увода **целта** (*да се проследи исторически създаването на модерния танц от зараждането му, през неговото формиране, развитие и разпространение...модерния танц в Америка и Европа, през XX век*) и **задачите** на дисертационния труд (*- да се проучат повече материали от различни източници; - да се съпоставят, анализират и обобщят; - да се проследи творческия път, по-подробно на значими личности в историята и развитието на модерния танц; - да се даде точна дефиниция на терминологията на движенията използвани в съвременните техники*).

Описаните качествени методи на изследване са правилния избор за постигане на поставената цел и задачи (*сравнителен анализ на установените танцови техники базирани на различни форми, направления и стилове и терминологията им*). Докторантът е изградил структура, ясно отразяваща и защитаваща авторската теза, че „...откриването и изучаване на все повече материали за историята и развитието на модерния танц и неговите разностранни направления, както и на всички установени съвременни танцови техники, и соматичните такива, ще допринесе за по-богатото познание при професионалното обучение на ученици и студенти, като бъдещи изпълнители, педагози и хореографи, отдала се на модерното танцово изкуство“.

4. Оценка на дисертационния труд.

Не случайно в **Първа глава** автора представя **Обзор на изследванията по темата**, като по този начин доказва недостига и необходимостта от информираност за историята на модерния танц, за неговите стилни характеристики, за неговата философия на себеопознаване и овладяване.

Втора глава: Основни етапи от възникването на модерния танц. Изложението в тази част е наситено с богата информация за първите в модерния танц в хронологичен порядък от Америка към Европа. Преди това Риолина Топалова представя основните естетически характеристики и себеизразяването, като база в изграждането на модерната танцова техника. Представя най-ярките представители- новатори, хореографи, танцьори, теоретици и изследователи и приноса им за развитието на модерния танц. Набелязват се първите танцови школи и течения, като се констатираат различните подходи при изграждането и структурирането на хореографиите.

Втора глава своеобразно е разделена на две части, като втората започва от **II.4. Развитие на модерния танц през XX век. Връзка между поколенията и приемственост.** След което автора ни запознава с *Постмодернизъм, Мюзикълът, Танцовият театър и Експресионизмът* със своите представители (наследници на „първите“). Представят се първите танцови школи. Разглеждат се няколко поколения модернисти, които създават нови техники на изпълнение и методи на преподаване на базата на които се оформят съвременните танцови техники.

Направените изводи са логичен преход към следващата **Трета глава: Сравнителен анализ на установените техники.** Като в предходната част на труда в параграфи *III.1.* и *III.2* се отделя внимание на появата и развитието на джаз танца, имената оказали влияние Желикия изграждането на различните стилове съвременен джаз танц. Откроява се практико-приложния принос на изложението в *III.3.*, *III.4.*, *III.5.* и *III.6.*, а именно съвременни тенденции в развитието на модерния джаз танц и различните му направления, както и установилите се точни технически понятия. . В *III.7.* се отделя специално внимание на един от **Титаните** в хореографското изкуство във всичките му аспекти, **Великият и Неподражаем Морис Бежар**. Обосновано е подробното представянето на основните съвременни танцови техники, соматични техники и методи, контактна импровизация или композиция.

Глава четвърта: Терминология, използвана в съвременните танцови техники, се отличава със своята практико-приложна насоченост, която е изведена в IV. 3. Изводи.

5. Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд.

Изведените приноси имат неоспоримо значение за развитието на хореографското изкуство в областта на модерния танц. Те могат да се разделят на: приноси с научно-приложен характер и приноси с приложен характер.

Трябва да отбележа, че въпреки задълбочените изследвания на материята, историческото проследяване на етапите от развитието на отделните стилове, техните най-ярки представители и терминология, автора ни поднася с лекота на изразните средства един, освен много подробен, но и увлекателен научен труд.

Представените три публикации изцяло кореспондират с темата на труда.

6. Критични бележки и препоръки.

След очаквана **положителна оценка** на научното жури, трудът да бъде издаден под формата на учебно пособие, с цел да достигне до педагози, танцьори и образователни институции в областта на танца.

7. Автореферат.

Авторефератът дава информация за всички части на дисертационната разработка.

8. Заключение. В заключение считам, че дисертационният труд на Риолина Петкова Топалова „**Развитие на модерният танц в Америка и Европа. Сравнителен анализ на установените техники**“ представя един задълбочен анализ на темата с енциклопедичен характер.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване и предлагам на почитаемото научно жури да **присъди** на докторанта ас. Риолина Петкова Топалова образователната и научна степен „доктор“, професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“, докторска програма „Хореография“.

01.09.2024 г.

доц. д-р Елица Луканова